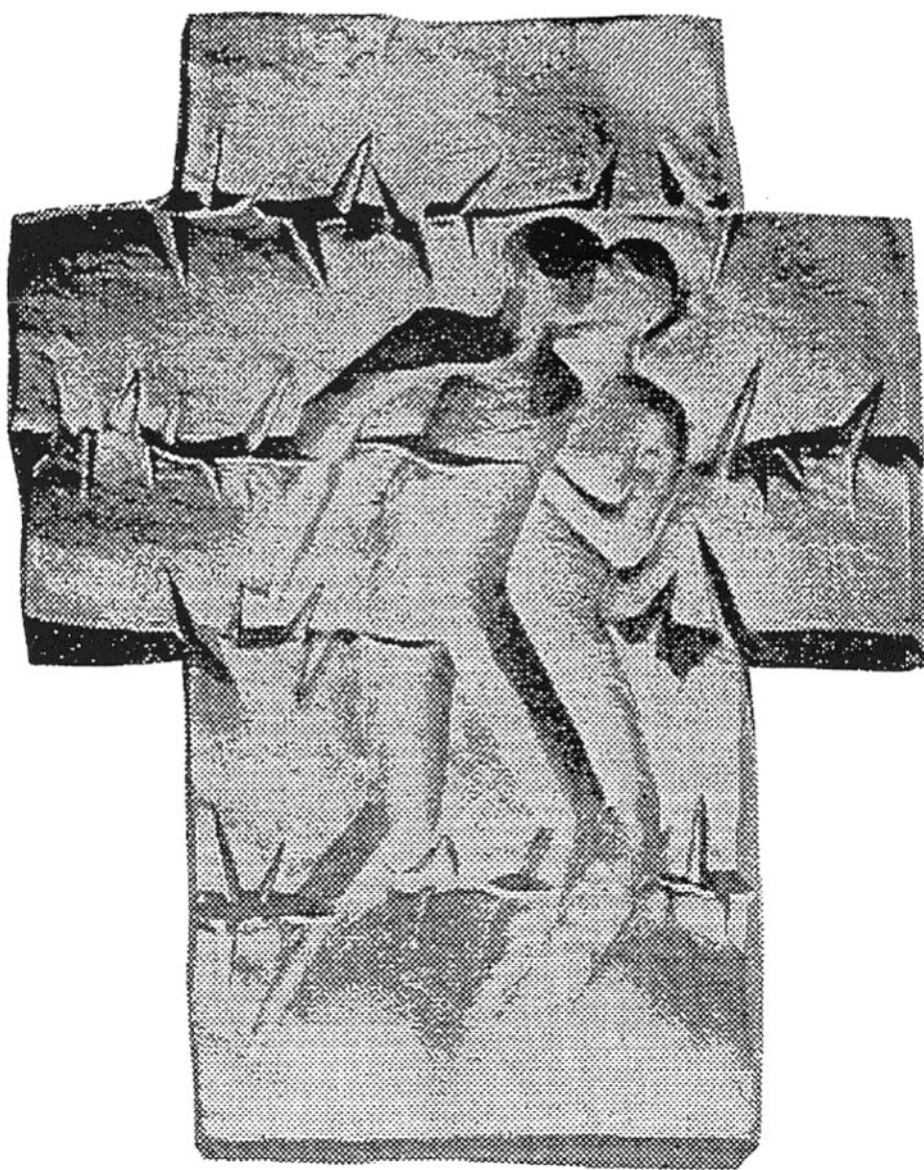


Więści



znad Drzewiczki

Kwartalnik, nr 3/27/98



KOŁO PRZYJACIÓŁ DRZEWICY

P O M O R D O W A N Y M W O B O Z A C H

Przeminęło już tyle lat, ponad pół wieku
A w naszych sercach jakby czasowi na przekór
Dalej to wszystko jeszcze trwa, budzi niepokój,
Przywołuje pamięć dni gorzką łzę w oku.
Dni pełne rozpaczy, żalu jak i grozy,
Chwile aresztowań, cierpienia, obozy...
Dla każdego z bliskich, choć czas to przesłania,
Był to dzień pożegnań, był to czas rozstania
Z najdroższą osobą na wieki, na zawsze,
Chyba nic w pamięci tego już nie zetrze...
Okupant wykonał swe zbrodnicze plany,
Nie wrócili tutaj - tam na śmierć skazani.
To dali Ojczyźnie - co najdroższe mieli.
Bo przecież za polskość poszli tam, zginęli,
Nie wrócili tutaj, by spocząć na wieki,
Ich ostatnie chwile, gdzieś w kraju dalekim
Nikomiu nieznanie, Bóg je tylko słyszał,
Może był to krzyk rozpaczy, może cisza...
Ale w naszych sercach mają miejsce trwałe,
Dziś Im oddajemy tutaj wielką chwałę,
Niech to miejsce pamięć o nich nam przybliży,
Niech Ich męka spocznie u stóp tego krzyża.

Wiersz napisany przez członkinię Koła Przyjaciół Drzewicy
p.Krystynę Staszewską, który autorka odczytała w czasie
uroczystości odsłonięcia płyty Grobu-Symbolu w dniu 29.08.1998

D R O D Z Y C Z Y T E L N I C Y !

Cztery lata temu oddaliśmy hołd tym, którzy zginęli w wyniku pacyfikacji Drzewicy.

Dzisiejszy numer kwartalnika poświęcamy kolejnym 22 ofiarom II wojny światowej pomordowanym w obozach koncentracyjnych.

Drzewica w latach okupacji często była nękana aresztowaniami, a każde z nich wrywało z naszego miasta i wiosek po kilka osób. Nieliczni mieli szczęście i wrócili do domów, często ze znacznym uszczerbkiem na zdrowiu. Większość podzieliła los tysięcy, milionów więźniów obozów zagłady i tam pozostała na zawsze.

Właśnie Im poświęcamy to wydanie naszego kwartalnika. Wspólnym wysiłkiem Rodzin ofiar i członków Koła Przyjaciół Drzewicy ufundowany został granitowy pomnik " Grób - Symbol " na naszym cmentarzu.

Żałobna Msza św. z uroczystym odsłonięciem i poświęceniem symbolicznej mogiły odbyła się w dniu 29 sierpnia 1998r. Na kolejnych stronach prezentujemy wycinki uroczystości żałobnej.

Przedstawiamy również materiały dokumentalne i fotograficzne otrzymane od rodzin pomordowanych. Były one skwapliwie przechowywane przez dziesiątki lat, by ocalić od zapomnienia strzępy wspomnień o swoich najbliższych. Niektóre z nich stanowiły jedyną tożsamość nieznanego ojca, ledwie zapamiętanych rodziców.

Dziękujemy za ich udostępnienie.

Niestety nie udało nam się pozyskać dokumentacji wszystkich ofiar.

Zapraszamy do lektury pełnej wspomnień, refleksji i zadumy.

SZANOWNI PANSTWO !

M I E S Z K A N C Y D R Z E W I C Y !

Przed siedmioma laty zawiązało się Koło Przyjaciół Drzewicy. W założeniach, celem działalności Koła było wyeksponowanie historii i tradycji naszego wielowiekowego miasta.

Materialne symbole historii Drzewicy, to przede wszystkim Kościół i epitafia wmurowane w ściany naszej średniowiecznej świątyni, cmentarne nagrobki i mury kazimierzowskiego zamku.

Mamy nadzieję, że korzystając z dorobku zgromadzonego przez nieodżałowanego "Homo Drzewicensis" śp. Romana Gorzelaka, w sposób profesjonalny dokumentujemy bogate tradycje naszej miejscowości.

Koło Przyjaciół Drzewicy, po niezbędnym zabezpieczeniu i wstępnej renowacji najstarszych, opuszczonych grobów znajdujących się w naszej nekropolii, nie omieszkało zainteresować się wydarzeniami z okresu ostatniego półwiecza.

Dzięki wspólnemu wysiłkowi intelektualnemu i materialnemu w roku 1994 upamiętniliśmy śmierć 28 mieszkańców, którzy zginęli w obozach koncentracyjnych w wyniku przeprowadzonej w dn.15.X. pacyfikacji.

Cała Europa, w tym szczególnie ziemia polska, usiana jest milionami mogił tych, którzy zginęli z dala od rodzin w niewyjaśnionych okolicznościach.

Ustawiczne nękania, aresztowania i wielokrotne "łapanki" prowadzone przez okupanta, wyrwały z naszych szeregów, z naszych rodzin najbliższych, sąsiadów, przyjaciół.

Zginęli w obozach zagłady za to, że byli Polakami, że starali się zapewnić przynajmniej minimum egzystencji swoim najbliższym, czy wreszcie, że nie orientowali się w zawiłych meandrach ówczesnej polityki.

W dniu dzisiejszym uroczystie poświęcamy na skrawku ów wickich piasków naszego cmentarza pomnik, na którym widnieją 22 nazwiska. Wypełniamy w ten sposób prosty nakaz sumienia, na powinność, obowiązek pokolenia kończącego się XX wieku.

Pieczę na "Grobami-Symbolami" powierzamy Wam - Szanowne Rodziny

"Grób - Symbol", symbol dla wielu pokoleń Polaków, erygowany w miesiącu sierpniu - symbolicznie związanym z naszymi narodowymi dziejami w XX wieku.

To przecież w sierpniu 1920 r. miało miejsce bitwa o Warszawę, zwana cudem nad Wisłą.

To w sierpniu 1944r.nastąpił heroiczny zryw mieszkańców Warszawy, zwany w historii jako Powstanie Warszawskie.

To w sierpniu roku osiemdziesiątego miały miejsce strajki stocznio-
ców na Wybrzeżu, po czym nastąpiły "Porozumienia Sierpniowe".Powstał
w Europie Wschodniej Niezależny i Samorządny Związek Zawodowy "Soli-
darność".

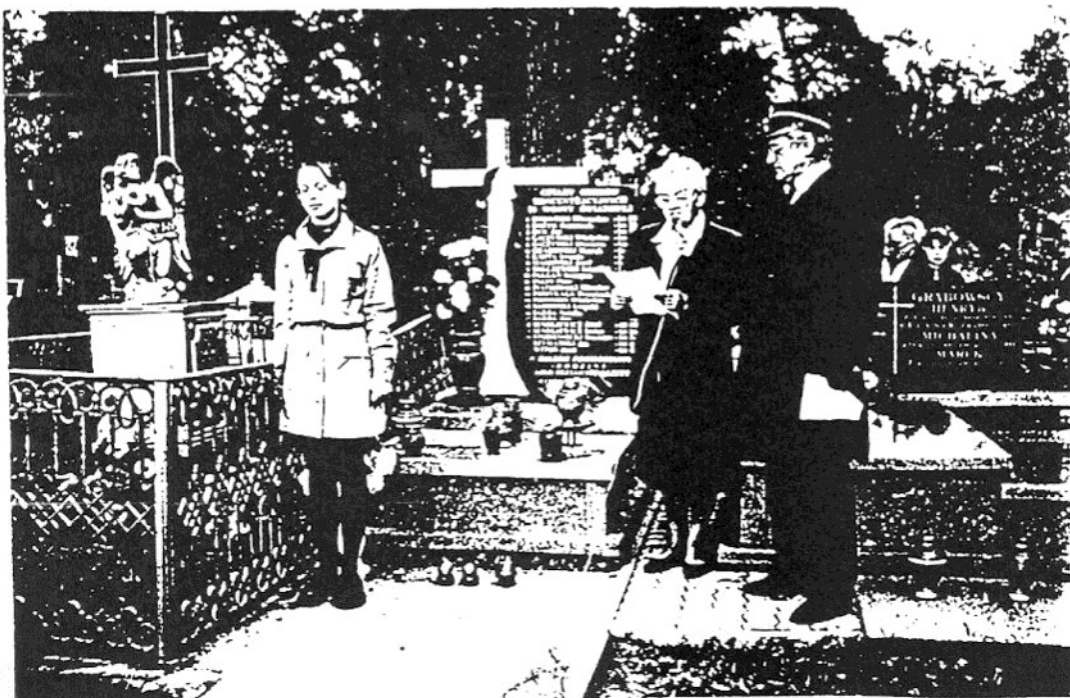
Od wydarzeń sierpniowych rozpoczął się marsz Polski ku niepodległości,
wolności i powrotowi tam, gdzie nasze miejsce - do Europy.

Różne są poglądy i oceny tych sierpniowych wydarzeń, bo takie są
prawa historii i demokracji.Ostateczny werdykt wyda historia, z pew-
nością nie za życia naszego pokolenia.

Jedno jest pewne, bo historycznie udokumentowane -
Naród, który zapomina o swojej historii
nie pielęgnuje tradycji i nie zachowuje
pamięci o swoich protoplastach
- niechybnie zginie.
Narody tracąc pamięć - tracą życie.

Społeczności drzewickiej taki scenariusz nie zagraża, czego dowodem
jest "Grób - Symbol" poświęcony przed czterema laty w 50.rocznicę
pacyfikacji oraz dzisiejsza uroczystość.

Tak brzmiało wystąpienie P r z e w o d n i c z ą c e j Koła
Przyjaciół Drzewicy Anny Reszelewskiej.



O F I A R Y O B O Z O W K O N C E N T R A C Y J N Y C H
II W O J N Y S W I A T O W E J

1.	B I S K U P S K I Mieczysław	-lat 50
2.	B O Ź Y K Franciszek	- lat 20
3.	B Y K Jan	- lat 53
4.	G A C Z Y N S K I Władysław	- lat 48
5.	G A C Z Y N S K I Hieronim	- lat 24
6.	G R A B O W S K I Henryk	- lat 40
7.	K M I T A Urszula	- lat 33
8.	M A K O W S K I Józef	- lat 32
9.	M I L C Z E W S K I Sebastian	- lat 48
10.	P A Ł G A N Szczepan	- lat 52
11.	P A Ł Y S Piotr	- lat 39
12.	P I A Ź K O W S K I Mirosław	- lat 32
13.	P O M Y K A Ł A Franciszek	-lat 37
14.	P R O N O B I S Władysław	- lat 42
15.	S A D O W S K I Leopold	- lat 37
16.	S A R B A Natalia	- lat 52
17.	S A R B A Jan	- lat 62
18.	S E N D E J E W I C Z Józef	- lat 40
19.	S E N D E J E W I C Z Stefan	- lat 36
20.	S T O B I E N I E C K I Stanisław	- lat 34
21.	S Z Y M A N S K I Jan	- lat 45
22.	W I T O Ń Józef	- lat 42

Przedstawiamy dokumenty ofiar obozów zagłady uzyskane przez rodziny z Państwowego Muzeum Oświęcim-Brzezinka oraz Międzynarodowego Czerwonego Krzyża Służby Poszukiwawczej AROlsen

PAŃSTWOWE MUZEUM OŚWIĘCIM-BRZEZINKA
32-603 OŚWIĘCIM 5

Oświęcim, dnia 23 marca 1976 r.

L. dz. IV—8521/ 87/101/76

Pani Maria Piątkowska
ul. Kościuszki 6

26-310 DRZEWICA

Państwowe Muzeum w Oświęcimiu stwierdza, że w materiałach dokumentalnych tut. Archiwum są stępujące dane o niżej wymienionym więźniu b. obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka:

PIĄTKOWSKI Mirosław ur. 10.10.1910 r. Warszawa,
został przywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu
/KL Auschwitz/ w dniu 23.5.1941 r. transportem z Radomia.
W obozie oznaczony - jako więzień Polak Polityczny numerem
15802.

W dniu 31.1.1942 r. zginął w obozie koncentracyjnym
w Oświęcimiu /KL Auschwitz/.

Innych danych o wyżej wymienionym Muzeum nie posiada.

PODSTAWA informacji:

numerowe wykazy transportów przybyłych
do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, zbiór
fotografii więźniów, listy nowo przyjętych do
obozu, książki stanów dziennych w obozie, numerowe
listy zmarłych więźniów, książki szpitala obozowego
i koresp. dot. przesyłek pieniężnych.



DYREKTOR

[Signature]
/ mgr Kazimierz Smoleń /

Konzentrationslager Auschwitz

Folgende Anordnungen sind beim Schriftverkehr mit Gefangenen zu beachten:

- 1.) Jeder Schutzhaftgefangene darf im Monat zwei Briefe oder zwei Karten von seinen Angehörigen empfangen und an sie absenden. Die Briefe an die Gefangenen müssen gut lesbar mit Tinte geschrieben sein und dürfen nur 15 Zeilen auf einer Seite enthalten. Gestattet ist nur ein Briefbogen normaler Größe Briefumschläge müssen ungefaltet sein. In einem Briefe dürfen nur 5 Briefmarken à 12 Pf. beigelegt werden. Alles andere ist verboten und unterliegt der Beschlagnahme. Postkarten haben 10 Zeilen. Lichtbilder dürfen als Postkarten nicht verwendet werden.
 - 2.) Geldsendungen sind gestattet.
 - 3.) Es ist darauf zu achten, daß bei Geld- oder Postsendungen die genaue Adresse, bestehend aus: Name, Geburtsdatum, und Gefangenen-Nummer, auf die Sendungen zu schreiben ist. Ist die Adresse fehlerhaft, geht die Post an den Absender zurück oder wird vernichtet.
 - 4.) Zeitungen sind gestattet, dürfen aber nur durch die Poststelle des K. L. Auschwitz bestellt werden.
 - 5.) Pakete dürfen nicht geschickt werden, da die Gefangenen im Lager alles kaufen können.
 - 6.) Entlassungsgesuche aus der Schutzhaft an die Lagerleitung sind zwecklos.
 - 7.) Sprecheraufnahme und Besuche von Gefangenen im Konzentrations-Lager sind grundsätzlich nicht gestattet.
- Der Lagerkommandant.

Absender:

Meine Anschrift: *Schutzhaftlager Polk*
 Name: *Piątkowski Mirosław*
 geboren am: *10-IX-1910.*
 Gef.-Nr. *15502-11 Block Post 2.*

Auschwitz, den: *1 Juni 1941.*

Meine liebe Frau
und Tochter
Ich bin gesund
Bin 23-~~7~~ befindet
ich mich in Auschwitz
(Tönigheim) sende

mit Geduld im Rest wie viel kann
den. Küsse Euch alle
Stawek

Postzustelle
 K. L. Auschwitz

Wstrząsający swą treścią dokument - list Mirosława Piątkowskiego więźnia obozu oświęcimskiego w którym informuje swoją żonę Marię i córkę Elżbietę gdzie przebywa.



SERVICE INTERNATIONAL DE RECHERCHES
INTERNATIONAL TRACING SERVICE
INTERNATIONALER SUCHDIENST

D - 3548 AROlsen

Tel. (05691) 637 - Telegr.-Adr. ITS Arolsen

EXTRAIT DE DOCUMENTS

EXCERPT FROM DOCUMENTS

DOKUMENTEN-AUSZUG

Votre Réf. Your Ref. Ihr AZ.	-----	Notre Réf. Our Ref. Unser Az.	T/O - † 048 285 -----		
Nom Name Name	PALGAN -----	Prénoms First names Vornamen	Szczepan -----	Nationalité Nationality Staatsangehörigkeit	polnisch -----
Date de naissance Date of birth Geburtsdatum	26.12.1893 --	Lieu de naissance Place of birth Geburtsort	Pomykow -----	Profession Profession Beruf	Bäcker -----
Noms des parents Parents' names Namen der Eltern	nicht angeführt -----	Religion	nicht angeführt -----		
Dernière adresse connue Last permanent residence Zuletzt bekannter ständiger Wohnsitz	nicht angeführt -----				
Arrêté le Arrested on Verhaftet am	nicht angeführt -	a in. in	nicht angeführt -----	par by durch	nicht angeführt -----
Est entré au camp de concentration Entered concentration camp Wurde eingeliefert in das Konz.-Lager	Auschwitz -----	No. de délénu Prisoner's No. Häftlingsnummer	131682 -----		
le on am	29. Juli 1943 -----	venant de coming from von	Radom -----	par by durch	nicht angeführt -----
Catégorie, ou raison donnée pour l'incarcération Category, or reason given for incarceration Kategorie, oder Grund für die Inhaftierung	"Sch., Polit." (* Schutzhaft, Politisch) -----				
Transféré Transferred Übersiglt	am 3. Mai 1944 zum Konzentrationslager Natzweiler/Kommando Coochem, Häftlingsnummer 15966; am 12. Juli 1944 zum Konzentrationslager Natzweiler (Hauptlager); am 6. September 1944 zum Konzentrationslager Dachau, Häftlingsnummer 101577; am 8. September 1944 zum Konzentrationslager Dachau/Kommando Allach und am 14. Oktober 1944 zum Konzentrationslager Dachau (Hauptlager). -----				
Dernière mention dans la documentation des CC Last entry in CC-records Letzte Eintragung in KL-Unterlagen	Am 17. Januar 1945 um 7.00 Uhr im Konzentrationslager Dachau verstorben. Todesursache: Versagen von Herz und Kreislauf bei Sepsis. -----				
Remarques Remarks Bemerkungen	Keine -----				

Documents consultés
Records consulted
Geprüfte Unterlagen

Postkontrollkarte, Nummernbuch, Alphabetisches Verzeichnis der Poststelle, Zugangsliste, Transportliste und Liste der Lagerarztuntersuchungen des Konzentrationslagers Natzweiler. Schreibstubenkarte, Zugangsbuch, Zu- und Abgangsliste, Arbeitseinsatzlisten, Abgang durch Tod und Totenbuch des Konzentrationslagers Dachau. -----

Expédié à
Dispatched to
Abgesandt an

Frau
Wanda Pałgan
PL-26-310 Drzewica

Arolsen, den 5. Mai 1978

A. GÖTZ

Pour le Directeur

H. SIEBEL

Pour le Chef des Archives

Kh CH

Neu h

* A titre explicatif; ce complément ne figure pas sur les documents originaux
* Added by the I.T.S. as explanation, does not appear on the original documents.
* Erklärung des I.T.S., erscheint nicht in den Originalunterlagen.

Tłumacz Przysięgły
Inż. Andrzej Foremniak
Radom ul. Słowackiego 15a m 16
tel. 296-08
Nr. rep. 13/87.

- 9 -

T ł u m a c z e n i e z n i e m i e c k i e g o

Międzynarodowy Czerwony Krzyż
Międzynarodowa Służba Poszukiwawcza
D - 3548 A R O L S E N

W y c i a g z d u k u m e n t ó w

Nasz znak : T / D - 1 048 285

Nazwisko: PAŁGAN --- Imię: Szczepan --- Przyn. Państw: Polska -----
Data urodz. 26.12.1893 --- Miejsce urodz. Pomyków --- Zawód: piekarz ---
Nazwiska rodziców: nie wpisano --- wyznanie: nie wpisano ---
Ostatnie miejsce stałego zamieszkania: nie wpisano ---
Aresztowany dnia: nie wpisano --- w: nie wpisano --- przez: nie wpisano ---
Został przewieziony do Ob. Konc.: Auschwitz / Oświęcim / ---
Nr. więźnia: 131682 --- dnia: 29 lipca 1943 --- z: Radomia ---
Przez: nie wpisano --- kategoria lub podstawa aresztowania: ---
"areszt ochronny - polityczny" ---
Przesłany: dnia 3 maja 1944 do Ob. Konc. Natzweiler / Kommando Cochem
nr. więźnia 15966: dnia 12 lipca 1944 do Ob. Konc. Natzweiler / obóz
główny /: dnia 6 września 1944 do Ob. Konc. Dachau, numer więźnia ---
101577: dnia 8 września 1944 do Ob. Konc. Dachau / Kommando Allach /
i dnia 14 października 1944 do Obozu Koncentracyjnego Dachau ---
Obóz Główny. ---
Ostatnie zapisy w dokumentach Ob. Konc.: dnia 17 stycznia 1945 ---
o godz. 7.00 zmarł w Obozie Koncentracyjnym w Dachau. Przyczyną ---
śmierci: niedomaganie serca i układu krążenia przy zakażeniu krwi ---
Zapiski: nie występują. ---
Sprawdzone dokumenty: Karta kontrolna poczty, Książka numerów, Alfa-
betyczny skorowidz urzędu pocztowego, Lista przybyć, Lista transpor-
towa i lista badań lekarskich obozu koncentracyjnego w Natzweiler.
Karta kontrolna izby pisania listów, Lista przybyć, Lista przycho-
dów i odejść, Listy zatrudnienia, Książka zejść przez śmierć Obozu
Koncentracyjnego w Dachau. ---

Wysłano do:
Pani
Wanda Pałgan
PL-26-310 Drzewica
/-/ podpis nieczytelny
A. OPITZ

Arolsen, dnia 5 maja 1978r.

/-/ podpis nieczytelny
H. SIEBEL

Kh CH
Neu

Kh
Neu



SERVICE INTERNATIONAL DE RECHERCHES
INTERNATIONAL TRACING SERVICE
INTERNATIONALER SUCHDIENST

Tel. (05691) 637 - Telegr.-Adr. ITS-Arolsen

EXTRAIT DE DOCUMENTS

EXCERPT FROM DOCUMENTS

DOKUMENTEN-AUSZUG

Votre Réf.
Your Ref.
Ihr Az.

Notre Réf.
Our Ref.
Unser Az.

7/0 - 444 538

Nom Name Name **POMYKALA** Prénoms First names Vornamen **Franciszek** Nationalité Nationality Staatsangehörigkeit **polnisch**
Date de naissance Date of birth Geburtsdatum **14.7.1906** Lieu de naissance Place of birth Geburtsort **Drzewica** Profession Profession Beruf **Schlosser**

Noms des parents Parents names Namen der Eltern **nicht angeführt** Religion **nicht angeführt**

Dernière adresse connue Last permanent residence Zuletzt bekannter ständiger Wohnsitz **nicht angeführt**

Arrêté le Arrested on Verhaftet am **nicht angeführt** par by durch **nicht angeführt**

Est entré au camp de concentration Entered concentration camp Wurde eingeliefert in das Konz.-Lager **Auschwitz** No de détenu Prisoner's No. Häftlingsnummer **131694**

le on am **29. Juli 1943** venant de coming from von **nicht angeführt** par by durch **Sicherheitspolizei Radom**

Catégorie ou raison donnée pour l'incarcération Category, or reason given for incarceration Kategorie, oder Grund für die Inhaftierung **"Politisch"**

Transféré Transferred Überstellt **am 21. Oktober 1943 zum Konzentrationslager Buchenwald, Häftlingsnummer 32069 und am 9. November 1943 zum Konzentrationslager Buchenwald/Kommando Dora.**

Dernière mention dans la documentation des CC Last entry in CC-records Letzte Eintragung in KL-Unterlagen **Am 13. Dezember 1943 um 5.00 Uhr im Konzentrationslager Buchenwald/Kommando Dora (Gemeinde Salza) verstorben, Todesursache: Lungenentzündung rechts.**

Remarques Remarks Bemerkungen **Bei dem unterstrichenen Teil der Personalangaben handelt es sich um die originalgetreue Wiedergabe der Eintragung in den hier vorliegenden Dokumenten, die vom ITS - weil er Originaleintragungen nicht berichtigen darf - nicht geändert werden kann.**

Documents consultés Records consulted Geprüfte Unterlagen **Effekten-Verzeichnis und Laboruntersuchungen des SS-Hygiene-Instituts Auschwitz (Untersuchungsergebnisse von Häftlingen) des Konzentrationslagers Auschwitz. Häftlingspersonalbogen, Effekten-Verzeichnis, Schreibstubenkarte, Nummernkarte, Zugangsbuch, Zugangsliste, Veränderungsmeldungen, Liste der Lagerarztuntersuchungen, (Fortsetzung siehe Rückseite)**

Expédié à Dispatched to Abgesandt an **Frau Stanisława Pomykała PL-26-310 Drzewica** Arolsen. - - -

(bitté wenden)

(bitte wenden)

Directeur

Chef des Archives

KH CE
Feu

* A-titre explicatif, ce complément ne figure pas sur les documents originaux.
* Added by the I.T.S. as explanation, does not appear on the original documents.
* Erklärung des I.T.S., erscheint nicht in den Originalunterlagen

PAŃSTWOWE MUZEUM OŚWIĘCIM-BRZEZINKA

Oświęcim, dnia 5 lipca 1977 r.

32-603 OŚWIĘCIM 5

L. dz. IV—8521/

2869/77

26-3

Pan Florian Sadowski

ul. Waryńskiego 1/1

DRZEWICA

Państwowe Muzeum w Oświęcimiu stwierdza, że w materiałach dokumentalnych tutaj. Archiwum są następujące dane o niżej wymienionym więźniu z obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka:

S A D O W S K I Florian ur., 11.11.1906r., został przywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu / KL Auschwitz-Birkenau w dniu 2.7.1942r. transportem z Radomia

W obozie przebywał jako więzień Polak polityczny, oznaczony numerem 44621.

Zginął w obozie KL Auschwitz w dniu 6.1.1943r.

Innych danych nie posiada.

FCP

numerowe wykazy transportów przybyłych do obozu KL Auschwitz, zbiór fotografii obozowych, książki szpitala obozowego blok 28 oraz imienne wykazy więźniów zmarłych w obozie.



D Y R E K T O R

K. Smoleń

mgr Kazimierz Smoleń /

Sta.



Na zdjęciu: Natalia i Jan Sarbowie, poniżej i na drugiej stronie dokumenty świadczące o ich śmierci w obozach koncentracyjnych.

PAŃSTWOWE MUZEUM W OŚWIĘCIMIU

Oświęcim, dnia 24 marca 1962 r.

Znak: 1-3/ /6
473.IV.3/819/62

Ob. Gustaw Sarb a

DRZEWICA

ul. Wolności 1 pow. Opoczno

Państwowe Muzeum w Oświęcimiu stwierdza, że w materiałach dokumentalnych tut. Archiwum są następujące dane o niżej wymienionym więźniu b. obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka: SARBA Natalia - bliższych danych personalnych brak - została przywieziona do obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka w dniu 29.7.1943 r. transportem z Radomia.

W obozie oznaczona numerem więźniarskim 50577.

Zginęła w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu w dniu 24.1.1944 r.

Innych danych o wyżej wymienionej Muzeum nie posiada.

Podstawa: wykaz transportów żeńskich i spisy zmarłych Polek w obozie wg. A. Piątkowskiej.

DYREKTOR

/-/ mgr Kazimierz Smoleń

MC.



POLSKI CZERWONY KRZYŻ

ZARZĄD GŁÓWNY

BIURO INFORMACJI I POSZUKIWAŃ

Nr B.Inf./I/58242/Z

Konto w N. B. P. IV Oddział Miejski

Nr 1528-9-4239

Warszawa, dnia - 6. MAR. 1962 196...
Mokotowska 14, tel. 852-01
Adres pocztowy: Warszawa 10, skrytka pocz. Nr 47

Pan

Gustaw SARBA

Drzewica

pl. Wolności 1
pow. Opoczno

W odpowiedzi na zgłoszenie w sprawie SARBA JANA, ur. 1882 r. syna Ludwika - komunikujemy, że w ewidencji strat wojennych prowadzonej przez P.C.K. figurują:

SARBA JAN, ur. 24.VI.1882 r. w Drzewicy, syn Ludwika i Franciszki Boguszy, ostatnio zamieszkały w Drzewicy, pow. Opoczno, który był w obozie konc. Mauthausen, K-do Wien-Saurerwerke, nr. więźniarski 102243, skąd w dniu 14.II.1945 r. przeniesiony został do szpitala obozowego.

SARBA JAN, ur. 24.VI.1882 r. w Tomaszowie, był więźniem obozu konc. Mauthausen, nr. więźniarski 131698, który w okresie lipiec-sierpień 1945 r. przybył do Szpitala /Klinika Medyczna/, Wien I. Zmarł w szpitalu j. wyżej.

Podstawa:

z listy zmarłych - nadesłana Delegatury PCK Wiedeń. dz.strat B.Inf.PCK 13399.



Kierownik Biura Informacji i Poszukiwań

A. Weiss
A. Weiss /

b

„Wisła” W-wa, Ogrodowa 51. Zam. 388. 20 000. S-51.

PAŃSTWOWE MUZEUM W OŚWIĘCIMIU

Nr 474.IV-3/819/62

KONTO: N. B. P. Oświęcim 718-02-7

Oświęcim-Brzezinka, 24 marca 1962
Telefony: Oświęcim Nr 557
Brzezinka „ 556

Obywatel

Gustaw Sarba

DRZEWICA

Pl. Wolności 1 pow. Opoczno

Państwowe Muzeum w Oświęcimiu stwierdza, że w materiałach dokumentalnych tutaj. Archiwum są następujące dane o niżej wymienionym w b. obozie koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka :

SARBA Jan - bliższych danych personalnych brak - został przywieziony do obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka w dniu 29.7.1943 r. transportem z Radomia.

W obozie oznaczony numerem więźniarskim 131698.

Innych danych o wyżej wymienionym Muzeum nie posiada.

PODSTAWA: wykaz transportów męskich i materiałów z P.C.K.

D Y R E K T O R

Kazimierz Smoleń
/-/ mgr Kazimierz Smoleń

MC.

Muzeum czynne codziennie od godz. 8,00-15,00, prócz poniedział. i dni świąt. Przyjazd zwiedzających należy wcześniej zgłosić.

ZDJECIA OFIAR OBOZOW KONCENTRACYJNYCH



Bożyk Franciszek - lat 20
żołnierz II wojny światowej -Hubalczyk

Byk Jan - wójt gminy
Drzewica
na zdjęciu siedzi
z córką Otylią





Gaczyński Władysław - lat 48



Gaczyński Hieronim - lat 24



Grabowski Henryk
lat 40



Makowski Józef - lat 32
mieszkaniec Drzewicy właściciel
kaszarni.



Pałgan Szczepan - lat 52
właściciel piekarni w Drzewicy



Piątkowski Mirosław - lat 32
nauczyciel



Pomykała Franciszek - lat 37
Pracownik fabryki "Gerlach", mistrz hartowni, członek Ochotniczej
Straży Pożarnej w Drzewicy.



Pronobis Władysław - lat 42
komendant Posterunku Policji
Polskiej w Drzewicy.
Zginął w Katyniu.



Sadowski Leopold - lat 37



Sendejewicz Józef - lat 37



Sendejewicz Stefan - lat 36



Stobieniecki Stanisław - lat 34
żołnierz kampanii wrześniowej 1939r.

Zdjęcie z prawej:
Witoń Józef lat 42 policjant
Posterunku Policji Polskiej
w Drzewicy.



POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 51-86-19 KO

WARSZAWA

dn. 5 marca 1986 r.

UCHWAŁĄ RADY PAŃSTWA

odznaczony(a) został(a)

Ob. WITON.

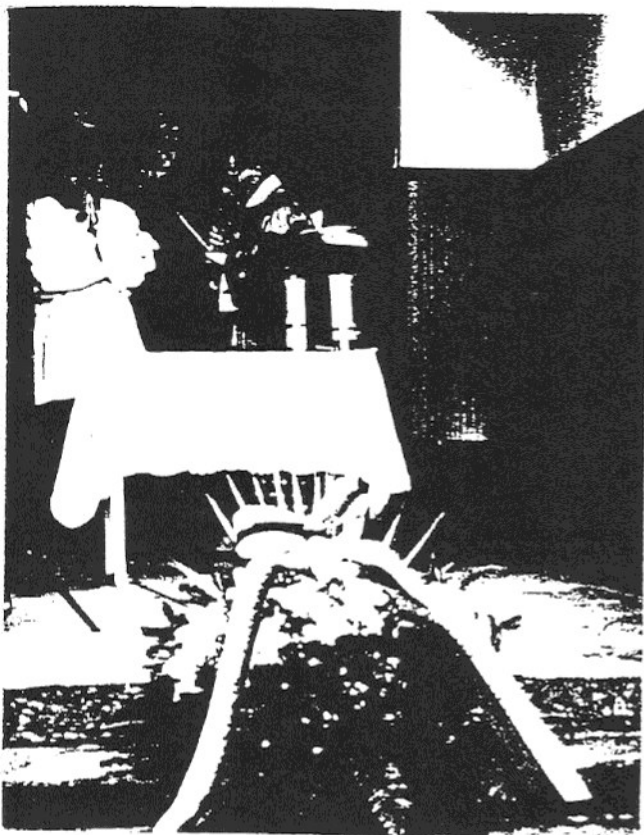
Józef s. Antoniego

pośmiertnie
KRZYŻEM OŚWIĘCIMSKIM

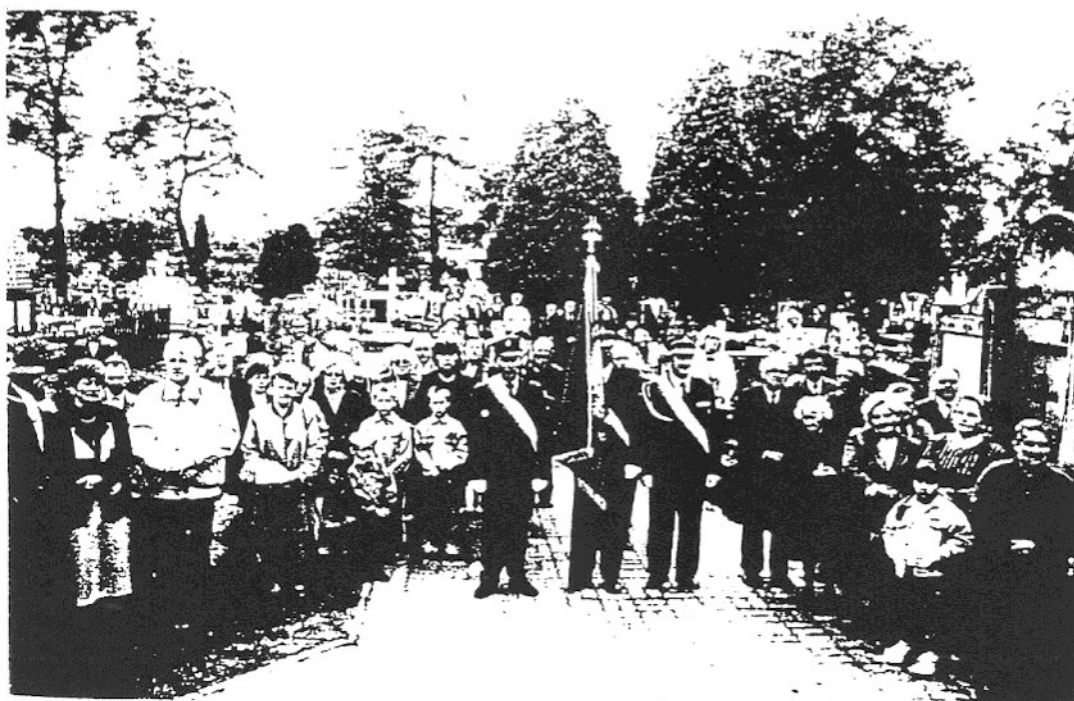
PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

Władze PRL odznaczały pośmiertnie więźniów obozów koncentracyjnych

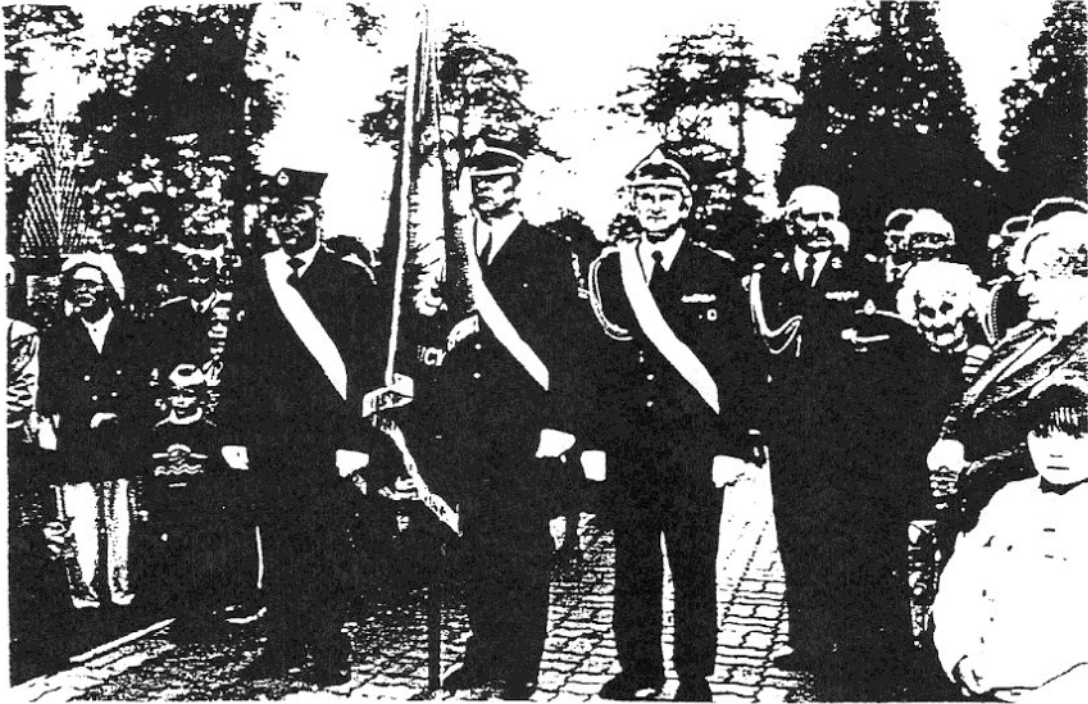
UROCZYSTOSC POSWIECENIA "GROBU-SYMBOLU" W FOTOGRAFII



Mszę św. za dusze ofiar obozów zagłady II wojny światowej odprawił ks.kanonik Bogumił Polinceusz w asyście alumna Wojciecha Białka.



Przed kaplicą cmentarną rodziny i znajomi pomordowanych



Uroczystość uświetnił poczet sztandarowy Ochotniczej Straży
Pożarnej w Drzewicy.

Od lewej : Bogdan Niedziałkowski, Lech Milczarek, Andrzej
Grochowski, prezes OSP Stanisław Stępień.

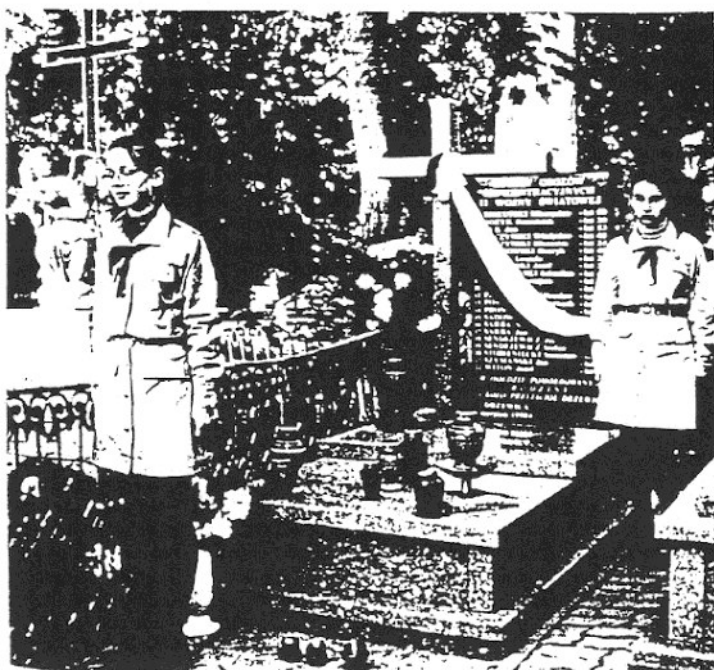
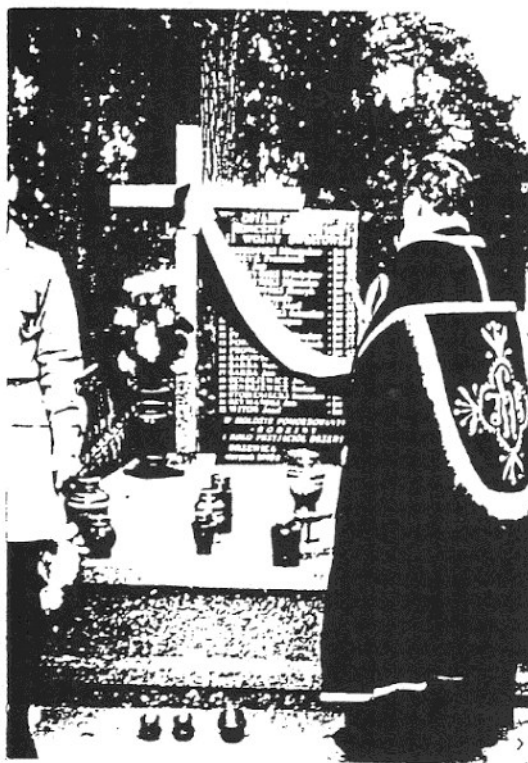


Uroczysty orszak udaje się pod symboliczną mogiłę.
Wieniec Koła Przyjaciół Drzewicy niosą jego członkowie:
p. Julia Adamus i p. Tadeusz Łęgosz.



Symboliczny grób ofiar obozów odsłonili: córka małżonków Sarbów - p.Jadwiga Kowalska oraz syn Szczepana Pałgana p.Marek Pałgan.

Zdjęcie z prawej: Poświęcenia "Grobu - symbolu" dokonał ks.kanonik Bogumił Polinceusz



Wartę przed pomnikiem zaciągnęły harcerki - prawnuczki ofiar.

M O J E M U O J C U !

Nie miałeś krzyża,
Nie miałeś pogrzebu,
Nie miałeś nawet mogiły,
Twe szczątki w piecú zostały spalone
Nie pozwolono, by do nas wróciły.

I choć Ci Pan Bóg dał życie jak innym
Zli ludzie zniszczyli go wcześniej,
Zabrali Ciebie choć byłeś niewinny
Twa przeszłość wciąż dręczy mnie we śnie.

Dzisiaj po latach
Jedno tylko mogę
Modlić się i hołd Ci złożyć,
Żeś za Ojczyznę oddał życie swoje
Pragnę dziś kwiaty położyć.

Więc jako Symbol - Grób ten niechaj stoi
- Pomordowanym - dług naszej wdzięczności,
I nigdy więcej płakać już nie chcemy
Jako sieroty - niesprawiedliwości.

wiersz napisała - Elżbieta Kośla
córka zamordowanego nauczyciela
śp.Mirosława Piątkowskiego



Na zdjęciu: M.Piåtkowski /pośrodku/ w gronie uczennic
członkiń sekcji kobiecej R.K.S. "Jawor"
1930r. w Warszawie.